

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0425U000221

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибченко Сергій Олександрович

2. Serhiy O. Rybchenko

Кваліфікація: 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-6058-0835

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-07-2025

Спеціальність за освітою: технологія друкованих видань

Місце роботи здобувача: Українська військово-медична академія

Код за ЄДРПОУ: 22998499

Місцезнаходження: вул. Князів Острозьких, буд. 45/1, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.150.01

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія управління персоналом"

Код за ЄДРПОУ: 00127522

Місцезнаходження: вул. Фрометівська, буд. 2, Київ, 03039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10, 10.17, 10.17.31, 10.21, 10.19

Тема дисертації:

1. Генеза адміністративного права і адміністративного процесу та вплив глобалізації на їх розвиток
2. The Impact of Globalization on Administrative Law and Administrative Process in Ukraine.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячено комплексному історико-догматичному й порівняльно-правовому аналізу генези адміністративного права від його римських витоків до сучасної людиноцентричної парадигми українського публічного врядування в умовах європейської інтеграції та збройної агресії російської федерації. Автор доводить, що фундаментальні принципи демократичного адміністрування – виборність, строковість, колегіальність, підзвітність та верховенство закону – були сформульовані ще в римській системі magistratus, яка вперше поєднала легітимну владу з гарантованим правовим захистом особи й заклала концептуальні підвалини розрізнення публічної та приватної сфер. Розглядаючи середньовічні правові традиції, автор виявив, що звичаєве, канонічне та міське право, а також феодальні моделі ієрархічного делегування влади сприяли кристалізації норм, процедур і юрисдикцій, які поступово трансформувалися в сучасні європейські інститути децентралізації, субсидіарності та судового контролю над адміністрацією.

Стверджується, що зародження адміністративного права як самостійної галузі відбулося на зламі XVIII–XIX ст. у Франції та Німеччині: наполеонівське законодавство й доктрина Шарля-Жана Боннена започаткували централізовану модель публічної служби та адміністративного судочинства, тоді як прусська правова думка систематизувала поліцейське право в єдиний кодифікований масив, що визначило європейський концепт «соціальної правової держави». Паралельно англосаксонська традиція розвивала інститут судового перегляду, залишаючи адміністративне право в межах конституційного, що сформувало альтернативну, прецедентну логіку контролю дискреції виконавчої влади. У другій половині XX ст. адміністративне право країн Західної Європи зазнало кардинальної переорієнтації від поліцейської функції до забезпечення соціальної політики держави добробуту, що спричинило бурхливу диференціацію підгалузей (муніципальної, соціальної, екологічної, господарської) та розширення режимів правового регулювання. Компаративний аналіз доводить, що кодифікація адміністративно-процедурного законодавства, розвиток ефективних процесуальних гарантій та закріплення принципів належного врядування стали універсальними реакціями на зростання дискреційних повноважень органів влади. У цьому ж періоді європейська інтеграція запустила уніфікаційні процеси, в межах яких Європейський Союз та Рада Європи формують наднаціональні стандарти прозорості, підзвітності й професіоналізму публічної служби; рішення Суду ЄС фактично відіграють роль квазіпрецедентів, гармонізуючи національні адміністративно-правові режими в сфері цифрових прав, охорони довкілля та трудових відносин. Автор обґрунтовує, що концепція Європейського адміністративного простору, розвинута в межах програми SIGMA, базується не на жорсткій уніфікації, а на принципі правової сумісності, який дозволяє поєднувати універсальні стандарти з локальними правовими традиціями, забезпечуючи баланс ефективності та культурної ідентичності. Розкрито природу адміністративного права радянської імперії як інструмента репресій: відсутність автономії особи, нечітке розмежування публічної та приватної сфер, ліквідація місцевого самоврядування й підпорядкування судової системи партійно-державній вертикалі унеможливили формування справжнього адміністративного права як гарантованого механізму врядування. Цей контраст становить теоретичний фон для аналізу сучасної трансформації адміністративного права України, що починається з відновлення державності й особливо загострюється під час російсько-української війни. Автор показує, що нинішня українська модель публічного адміністрування ґрунтується на людиноцентричності та партнерстві з громадянським суспільством: особа стає активним суб'єктом правовідносин, а держава виконує сервісну функцію, надаючи послуги через прозорі та передбачувані процедури. Кодифікація адміністративного законодавства, впровадження функціонального триєдинства «послуги – акти – дії» та посилення превентивного та судового контролю слугують матеріалізацією принципів належного врядування. Водночас війна детермінує формування поліцентричної оборонної моделі, у межах якої адміністративна влада й громадянське суспільство вибудовують нові механізми координації та відповідальності, що репрезентують адаптивність українського адміністративного права до екстремальних викликів. Ключові слова: адміністративне право, адміністративний процес, глобалізація, публічне адміністрування, правова держава, верховенство права, належне врядування, універсалізація адміністративного права.

2. The dissertation research is devoted to a comprehensive historical-dogmatic and comparative legal analysis of the genesis of administrative law – from its Roman origins to the modern human-centered paradigm of Ukrainian public governance – within the context of European integration and the armed aggression of the Russian Federation. The author argues that the fundamental principles of democratic administration – electivity, term limitation, collegiality, accountability, and the rule of law – were already articulated in the Roman magistratus system, which for the first time combined legitimate authority with guaranteed legal protection of the individual, laying the conceptual groundwork for distinguishing between public and private spheres. In examining medieval legal traditions, the author identifies that customary, canon, and municipal law, along with feudal models of hierarchical power delegation, contributed to the crystallization of norms, procedures, and jurisdictions, which gradually evolved into modern European institutions of decentralization, subsidiarity, and judicial oversight of administration. It is asserted that the emergence of administrative law as an independent legal branch occurred at the turn of the 18th–19th centuries in France and Germany: Napoleonic legislation and the doctrine of Charles-

Jean Bonnin launched a centralized model of public service and administrative justice, while Prussian legal thought systematized police law into a single codified body, shaping the European concept of the "social rule-of-law state". In parallel, the Anglo-Saxon tradition developed the institution of judicial review, keeping administrative law within the bounds of constitutional law and thereby establishing an alternative, precedent-based logic for controlling executive discretion. In the second half of the 20th century, administrative law in Western European countries underwent a radical shift from policing functions to supporting the welfare state's social policy. This transformation sparked a rapid differentiation of sub-branches (municipal, social, environmental, economic) and an expansion of regulatory regimes. A comparative analysis confirms that the codification of administrative procedural law, the development of effective procedural safeguards, and the enshrinement of good governance principles have become universal responses to the growing discretionary powers of public authorities. During this same period, European integration launched unification processes through which the European Union and the Council of Europe established supranational standards for transparency, accountability, and professionalism in public service. Decisions of the Court of Justice of the EU function as quasi-precedents, harmonizing national administrative legal regimes in areas such as digital rights, environmental protection, and labor relations. The author substantiates that the concept of the European Administrative Space, developed within the SIGMA Programme, is based not on rigid unification but on the principle of legal compatibility, which allows the combination of universal standards with local legal traditions – ensuring a balance between efficiency and cultural identity. The nature of administrative law in the Soviet empire is revealed as a tool of repression: the lack of personal autonomy, the blurred distinction between public and private spheres, the abolition of local self-government, and the subordination of the judiciary to the party-state hierarchy made it impossible to form genuine administrative law as a guaranteed governance mechanism. This contrast provides the theoretical background for analyzing the modern transformation of administrative law in Ukraine, which begins with the restoration of statehood and intensifies during the Russian-Ukrainian war. The author shows that the current Ukrainian model of public administration is based on human-centeredness and partnership with civil society: the individual becomes an active subject of legal relations, while the state fulfills a service function by delivering services through transparent and predictable procedures. The codification of administrative legislation, the implementation of the functional trinity "services – acts – actions", and the strengthening of preventive and judicial control serve as materializations of good governance principles. At the same time, the war necessitates the formation of a polycentric defense model, within which administrative authorities and civil society develop new mechanisms of coordination and accountability – demonstrating the adaptability of Ukrainian administrative law to extreme challenges. Key words: administrative law, administrative process, globalization, public administration, rule of law, rule of law, good governance, universalization of administrative law.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Рибченко С.О. Історичні передумови виникнення адміністративного права в буржуазних країнах Європи. Наука і правоохорона. 2024. № 1(63). С. 90-98. DOI: [https://doi.org/10.36486/np.2024.1\(63\).9](https://doi.org/10.36486/np.2024.1(63).9).
- 2. Рибченко С.О. Правові норми та джерела адміністративного права в Давній Греції. Соціально-економічні та правові студії. 2024. № 2. С. 59-64. DOI: 10.32751/2617-5967-2024-02-08.

- 3. Рибченко С.О. Становлення адміністративного права в країнах Європи в епоху Середньовіччя. Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 18. Право. 2024. Вип. 41. С. 69-79. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2024.41.10>.
- 4. Рибченко С.О. Адміністративне право України: сучасні виклики та перспективи розвитку. Соціальне право. 2024. № 1. С. 97-104. DOI: 10.32751/2617-5967-2024-01-12.
- 5. Rybczenko S. Kształtowanie się prawa administracyjnego: od tradycji narodowych do globalnych wyzwań. Knowledge, Education, Law, Management. 2024. Nr 7(67), s. 245-250. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.7.37>. ISSN 2353-8406 (Республіка Польща).
- 6. Rybchenko S., Kosytsia O., Pluhatar T., Chalchynskiy V., Medvid F. The impact of globalisation on constitutional processes in Ukraine: Social consequences of the adaptation of legislation of Ukraine to European standards. Social & Legal Studios. 2024. Vol. 7, No. 3. P. 213-222. DOI: 10.32518/sals3.2024.213 (Біометрична база Scopus).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заросило Володимир Олексійович

2. Volodymyr O. ZAROSYLO

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6935-5449

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія управління персоналом"

Код за ЄДРПОУ: 00127522

Місцезнаходження: вул. Фрометівська, буд. 2, Київ, 03039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галуцько Валентин Васильович

2. Valentyn V. Halunko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-8337-5076

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожухар Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Kozhukhar

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2234-781X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна поліція України

Код за ЄДРПОУ: 40108578

Місцезнаходження: вул. Академіка Богомольця, буд. 10, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

ФЕЛИК Василь Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

ФЕЛИК Василь Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Харь Інна Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна